

Z A U B E R G A R T E N

V A R Á Z S K E R T

K O N C E P C I Ó

HELY

A gyerekek léptéke magától értetődően kisebb, mint a felnőtteké, nem véletlen, hogy gyerekkorunk óvodája jóval nagyobbnak raktározódik el a fejünkben, mint ahogy az a valóságban van. Az udvarok, teraszok, homokozók, kerítések, fák, bokrok és falak **szövedéke** egy városrész elemeit hordozzák abban a világban, melyben a gyerekek élnek. Nekünk felnőtteknek is **városszöveti** léptékben kell gondolkodnunk, s nem épületben, amikor megszöjjük e szövetet.

Az új városrésznek meglévő elemekbe kell kapcsolódnia. A templom felé kialakult ösvény, a tornaterem előtti teresedés, a jubileumi hársfa és a többi fontos meglévő fa adottságok, melyekhez az új szövetet úgy érdemes illeszteni, hogy a tornaterem mellett egybefüggő publikus kert maradjon köztes térként a gyerekek udvarai mellett. A koncepció kidolgozásának leghosszabb útja az az optimalizálás volt, ahogy a kedvező **tájékozás** figyelembevételével a nyitott, fedett-nyitott, zárt terek szőnyege kialakult a meglévő településhez arányosan.

KERT

Ha ideális környezetet képzelünk el a gyermekeknek, kertvárosban gondolkodunk. Ennek csak egyik eleme az építészeti, ami abban foglalható össze, hogy a foglalkoztató terek minél intenzívebben találkozzanak a növényekkel. A másik, s talán még lényegesebb elem maga a növényzetet, melyet úgy érdemes kialakítani, hogy egész évben változatos, színes képet adjon, lehetőséget adva az évszakok szerinti **közösségi életre**. Ennek elemei a magas lombkoronájú, árnyékot adó fák fészkelő madarakkal, a kerítésként működő bokrok, sövények, az épülettömegek közti kis kertek, ahol bentről is követni lehet magasabb fűfélék növekedését, virágokat, bogarakat. Az előkertek, mint közösségi kertek válnak fontossá, akár veteményesként, gyümölcsösként, ahogy egy udvarház **családi kertjében** van.

Ahogy a növényeknek éppúgy ez embernek is a természetes igényét a **fényre** magától értetődőnek vesszük, ez a gyerekek kapcsán még fokozottabban érvényes. A foglalkoztatók alacsony, de üvegezett kialakítása egy **kifordított kerti növényházhoz** hasonlatos, ahol az intenzív, "dzsungelos" növényzet kint van, a sok üveg miatt mégis egybemosódik a kint és a bent határa.

JÁTÉK ÉS KONTEMPLÁCIÓ

Az intenzív, **zajos játék** mellett az **elmélyült foglalkozások** lehetőségét adják az akusztikai megfontolások. Nem annyira az utca forgalma, inkább a

tájékolás indokolja az udvarok hátsó kialakítását. A bölcsőde és az óvoda udvarait a napkzi otthon kertje választja le. A kerti játéktárolók vizuális és hangi választóelemként is működnek. A kisebb területfelhasználás végett az emeletre került a napközi, alatta viszont csak a bölcsődével közös funkciók vannak, így az a bölcsi foglalkoztatóit nem zavarja.

ANYAGOK

A **környezettudatosság**nak és **környezeti nevelésnek** leginkább a fa anyaga felel meg. Ez mind tartószerkezeti, mind burkolatként ideális. A hőtehetetlenségét

az extenzív **zöldtető** tömege biztosítja, segítve a hőháztartást, s a csapadékvizet nem engedi lökészerűen a csatornába, s önfenntartó vegetációja minimális karbantartást igényel.

TARTÓSZERKEZET

Fa vázszerkezetű az épület, a merevítő elemek nemcsak a tartószerkezet, hanem a **vizuális könnyedség** eszközei egyaránt. A belső flexibilitás érdekében az óvodai főfoglalkoztatók középső oszlopát két irányú teherhordással kiváltottuk.

A teraszok feletti tetők fa ráccsal egyirányban függesztett könnyűszerkezetek.

ENERGETIKA

Az önálló épületek külön üzemeltethetők, az energetikai rendszerük közös forrása az alsó szinten kapott helyet, melyet a földben vezetett csatornákkal lehet szétosztani. Minden épületben a mozgásszerű WC mellett van a felszálló ág, mely a tetőben, földémben kerül elvezetésre.

A csapadékvíz összegyűjtve öntözésre és szürke vízként öblítésre használható.

A tetők alatt kiszellőztetett a szerkezet. Az előtetők tájolása megvédi a tűző naptól. A nagy lombkoronájú lombhullató **fák természetes szabályzóként** télen átengedik a fényt, nyáron felfogják.

Megújuló energiaforrások felhasználásához a körülmények részletesebb vizsgálata szerint érdemes választani a levegővel, talajvízzel, vagy a horizontális kivitelű talajkollektorral működő **hőszivattyúk** közül. Építészeti szempontból mindhárom megoldható.

Napkollektorként síkkollektor kerül integráltan a zöldtetőbe a használati melegvízellátáshoz, s fűtésrészegítésként.

Napelem úgyszintén a zöldtetőbe süllyesztve a déli tájolású tetőkön nagyon ideális hatásokkal üzemeltethető.

Az egészséges élettér kialakításához a szellőzés minimális visszaforgatását javasoljuk.